

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 17. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Németh Zsolt: már nem annyira fagyos a román-magyar viszony

Már nem annyira fagyos a román-magyar viszony, öt év után ismét az olvadás jelei mutatkoznak a kapcsolatokban – így összegezte a magyar közmédiának kétnapos bukaresti látogatása tapasztalatait csütörtökön Németh Zsolt, a magyar országgyűlés külügyi bizottságának elnöke, a Fidesz külügyi kabinetjének vezetője. A politikus Alexandru Micula külügyi államtitkárral, a kormányzó szociáldemokraták és ellenzéki nemzeti liberálisok több pártpolitikusával, Lazar Comănescu volt külügyminiszterrel és Iulian Fotával, a nemzetbiztonsági kollégium igazgatójával folytatott megbeszélést, hogy számba vegye, hol tart a különböző politikusok és szakértők szempontjából a román-magyar kapcsolat. Úgy értékelte: az elmúlt napok időjárásához hasonlóan az elmúlt öt esztendő is nagyon fagyos volt a magyar-román kapcsolatokban, ennek a mai napig érezhető hatásai vannak. Példaként a marosvásárhelyi római katolikus iskola ügyére, Tőkés László román állami kitüntetésének visszavonására, az erdélyi magyar önkormányzati vezetők hatósági zaklatására utalt. „Jön a tavasz, érzékelhető egyfajta melegedés a román-magyar kapcsolatokban is” – állapította meg a Fidesz politikusa. Megemlítette: a román parlament a napokban szavazta meg azt a törvényt, amely lehető teszi a magyar nyelv használatát az egészségügyi intézményekben, és hamarosan a román parlament elé kerülhet a nyelvhasználatot és jelképhasználatot szabályozó új törvény. Felidézte: magyar oldalon a külgazdasági és külügyminiszter meghívta román partnerét a budapesti nagyköveti értekezletre, és hamarosan viszonzni fogja a látogatást. Németh Zsolt egyetértett tárgyalópartnereivel abban, hogy a magyar-román kapcsolatrendszerben újra kell indítani a már létező, de nem működő mechanizmusokat: már tavasszal összeülhet a gazdasági vegyesbizottság, akár a kisebbségi vegyesbizottság összehívása is elképzelhető, és nagy szükség van az ágazati egyeztetésekre is. Megjegyezte: külpolitikai kérdésekben, európai ügyekben, regionális együttműködésben, a transzatlanti kapcsolatok ügyében nagyon hasonlít a román és magyar megközelítés – ez is kiváló előfeltétele a kétoldalú együttműködés javításának, a 2012 előtti állapothoz való visszatérésnek. Németh Zsolt Kelemen Hunorral, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnökével is egyeztetett Bukarestben. A külügyi bizottság elnöke szerint a kisebbségi ügyekben ígéretes hangulati változás érzékelhető, ugyanakkor megjegyezte: a rövid távú eredmények felmutatása mellett az erdélyi magyarságnak nem kell letennie a hosszú távú, stratégiai céljáról, az autonómia megvalósításáról sem, és fontos, hogy sikerüljön fenntartani az ehhez szükséges széles körű nemzeti egységet is.

Új mottója lesz az RMDSZ-nek, amit Wesselényitől kölcsönzött

Elkezdte a zilahi kongresszust előkészítő Szövetségi Képviselők Tanácsának ülését az RMDSZ. Kelemen Hunor politikai beszámolójában elmondta, el kell dönteni, milyen pályán mozog majd az RMDSZ a következő két évben. Fontosnak tartja azt, hogy különböző régiókba tudják elvinni a kongresszust, mert ez egy odafordulást,

párbeszédkésztséget is magában rejt. A jogállamiság kérdése, a hatalmi ágak szétválasztása Kelemen a politikai beszámolójában áttért az aktuálpolitikai helyzet értékelésére. Nagy reményeket fűztek ahhoz, hogy rövid idő alatt megtörténhet a hatalmi ágak szétválasztása és Romániának a jogállamiság útján való elindítása. Sokszor elhangzott már az RMDSZ részéről az, hogy az erőszakszervezetek, bűnüldözés összefonódik, politikai leszámolásra használják őket, ugyanakkor kisebbségjogok terén nem volt előrelépés - mutatott rá. Az RMDSZ több javaslatot is tett arra, hogy ebből a helyzetből kilábaljon Románia. A törvénytervezeteket azonban a parlament nem tárgyalta meg; de nem áll meg az RMDSZ itt: további tervezeteket nyújt be, mert a Btk.-t, a perrendtartási törvénykönyvet módosítani kell az Alkotmánybíróság döntéseinek értelmében. Az egészségügyben történő kisebbségi személyzet alkalmazása kapcsán elmondta, ennek a törvénynek az volt az érdekessége, hogy a parlamenti pártok mindannyian támogatták. Nehezen lehet azonban megérteni, megmagyarázni azt a pálfordulást, hogy a támogatástól eljutottak oda, hogy az Alkotmánybírósághoz fordult a PMP, a PNL és az USR. Ez Traian Basescu részéről indult, aki földbe döngölte a pártjának képviselőházi frakcióját, amely megszavazta ezt a törvénymódosítási tervezetet - mondta Kelemen. Tehát a PMP indította az alkotmánybírósági feljelentést, és Raluca Turcan megfedte a pártját, amiért nem előzték meg ebben a PMP-t. „Fontos tanulság: az egyetlen szövetségesünk az erdélyi magyarság” - mondta Kelemen Hunor. Elmondta, a PNL-nek korábban is voltak ellenséges megnyilvánulásai, azonban emlékezete szerint a PNL kisebbségügyi kérdésben még sosem fordult Alkotmánybírósághoz. A szövetségi elnök beszámolt róla: elkészítették a 215-ös, helyi közigazgatásra vonatkozó törvény nyelvi jogokra vonatkozó módosítását, amelynek a lényege a küszöb csökkentése. Fontos része a számonkérhetőség és a szankciók, hiszen a törvény nem betartásának kell legyen következménye. Az elmúlt időszak munkája beérni látszik Kelemen szerint: az amerikai külügyminisztérium országjelentésében felsorolja a magyar közösséget ért jogsértéseket, amelyekről Kelemen és delegációja elmondott amerikai látogatásakor. Az amerikai külügyminisztérium odafigyel ezekre a jogsértésekre és nyomást tud gyakorolni Romániára ezeknek a jogsértéseknek a felszámolása érdekében. A Minority SafePack kapcsán elmondta, Románia a volt kommunista államok egyike, ahol a kisebbségi jogokat nem rendezték. Nem elfogadható a kétsebességes Európa a kisebbségi jogok tekintetében sem - jegyezte meg. Kelemen szerint a következetes munka és a partnerek megkeresése révén sikerült elérni azt az eredményt, hogy az EB zöld utat adott a Minority SafePack kapcsán az aláírásgyűjtésre. Erdélyben 200 ezer aláírás összegyűjtését tűzte ki célul az RMDSZ - jelentette be. A folyamat vége egy európai normarendszer, amely kötelező érvényű lesz az összes tagállam számára. A marosvásárhelyi katolikus iskola ügye ismét napirenden volt a szövetségi elnök beszédében. Szerinte mindenki fél, a szülők ügyészégi kivizsgálása során, olyan kérdéseket tesznek fel, hogy milyen vallású, és ha nem katolikus, akkor miért jár a gyerek katolikus iskolába. Kelemen elmondta, nem szabadna elfogadni azt, hogy bírósági ítélet hiányában a megszűnés szélére sodorják az iskolát. Az RMDSZ programjában várható változásokról is beszélt az elnök; az egyik változtatás, hogy elköteleződnek a női képviselet megerősítése mellett mind a választott, mind a belső

testületekben. Kelemen felkérte az SZKT-tagokat, szavazatukkal erősítsék meg az önkormányzatokért felelős ügyvezető alelnök, Horváth Anna kinevezését. Porcsalmi Bálint ügyvezető elnök a 13. RMDSZ Kongresszus kapcsán elmondta, Wesselényi szavaira építi az RMDSZ a következő időszak munkáját: Nem hátrálunk meg lesz a jelmondat.

Kolozsváron tartja éves kongresszusát a FUEN

Kolozsváron tartja május 17. és 21. között éves kongresszusát az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója (FUEN) – jelentette be csütörtöki sajtótájékoztatóján Vincze Loránt, a FUEN elnöke és Kelemen Hunor, a házigazda szerepét betöltő RMDSZ elnöke. A 62. FUEN-kongresszus legfontosabb célja az Európai Bizottság által március végén bejegyzett Minority SafePack című európai polgári kezdeményezés aláírásgyűjtésének az előkészítése lesz. Az EU-s jogszabályalkotás kezdeményezőinek egy év alatt egymillió támogató aláírást kell összegyűjteniük legalább hét tagországból ahhoz, hogy kezdeményezésük mérlegelésére késztessek az Európai Bizottságot. Kelemen Hunor kijelentette: a kisebbségvédelemben is elfogadhatatlannak tartják a kétsebességes Európai Uniót. Úgy vélte: jelenleg van egy régi Európa, ahol az őshonos nemzeti kisebbségek problémáit megnyugtatóan rendezték, a kelet-közép-európai térségben viszont a kisebbségi gondok továbbra is megoldatlanok. A politikus arra emlékeztetett, hogy a Minority SafePack polgári kezdeményezés kidolgozása öt évvel ezelőtt az RMDSZ műhelyeiben kezdődött el, és mára az egész EU-t foglalkoztató témává vált. Hozzátette: a FUEN-kongresszus keretében indítják el a polgári kezdeményezés támogató aláírásainak az összegyűjtését. Kelemen Hunor azt is hangsúlyozta, hogy a kezdeményezéssel az európai államok többségi társadalmait is meg akarják szólítani, hiszen nagy mértékben múlik a többségi támogatókon, hogy születik-e európai jogszabály a kezdeményezés eredményeként. Az RMDSZ elnöke az MTI kérdésére elmondta: a szövetség 200 ezer támogató aláírás összegyűjtését vállalja, de reményei szerint ennél több fog gyűlni Romániában. Vincze Loránt kijelentette: a FUEN-kongresszus idejére Kolozsvár lesz Európa őshonos kisebbségeinek a fővárosa. Hozzátette: 200 delegátust várnak a kongresszusra, melyen jelen lesznek az Európa Tanács, az Európai Parlament, az Európai Bizottság, valamint az ENSZ képviselői. A kongresszus előadói között szerepel Navracsecs Tibor EU-biztos is. Megjegyezte: meghívták a román elnöki hivatal és a kormány képviselőit is, hogy ők is láthassák, milyen témák foglalkoztatják az európai kisebbségeket. A kongresszus kiemelt témái lesz az őshonos nemzeti kisebbségek hozzájárulása az európai kulturális hagyatékhöz, a nemzeti-kulturális autonómiák gyakorlata és kihívásai Közép és Kelet-Európában, valamint a modernitás és innováció a kisebbségi közösségekben. Vincze Loránt elmondta, a polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése során minden országban a helyi kisebbségi közösségeket leginkább foglalkoztató a témákat hangsúlyozzák majd. Az MTI kérdésére elmondta: Erdélyben ez a sportközvetítéseket országokra korlátozó geokódolás eltörlése, vagy a regionális politikára vonatkozó fejezet lehet. Utóbbi azt szolgálja, hogy a

regionális politika keretében a kisebbségeket is célozzák meg az EU által finanszírozott felzárkóztatási programok.

További két évig vezeti Szilágyi Zsolt az EMNP-t

Az Erdélyi Magyar Néppárt V. Országos Küldöttgyűlése elnöknek választotta Szilágyi Zsoltot, aki így további két évig vezetheti a pártot. A szervezet elnökségét hétről kilenc főre bővítették ki, s az újonnan bekerült tagoknak köszönhetően, az Országos Küldöttgyűlés fiatalított is az Országos Elnökségben - közölte az EMNP sajtóirodája. A tanácskozás résztvevői ügyvezető elnöknek Toró T. Tibort, a párt Stratégiai Bizottságának korábbi elnökét, ifjúsági alelnöknek pedig – a Minta jelöltjeként – Tőke Ervint, a párt ifjúsági szervezetének elnökét választották. Alelnöknek választották továbbá Soós Sándort Közép-Erdélyből, Kolcsár Andrást, Taierling Johannt és Sándor Lajost Székelyföldről, valamint Zatykó Gyulát és Kása Zsoltot a Partiumból. A most megválasztott vezetők mandátuma két évre szól. Az újraválasztott elnök úgy nyilatkozott a sajtónak: megtisztelőnek érzi a bizalmat, és úgy véli, a pártnak tovább kell haladnia a megkezdett úton. Szilágyi Zsolt azt is elmondta, a kongresszuson elfogadták a politikai alakulat programját, amelybe olyan új pontokat iktattak be, amelyek a helyi közösségek megerősödését és a helyi értékek védelmét szolgálják.

Magyar nyelvű vasúti helységnévtáblákat lepleztek le Dunaszerdahelyen és Komáromban

Magyar nyelvű vasúti helységnévtáblákat leplezett le Érsek Árpád, a szlovák kormány közlekedésügyi minisztere, Dunaszerdahely és Révkomárom vasútállomásain pénteken délután. A szlovák vasúti helységnévtáblák magyar nyelvű megfelelőinek kihelyezéséről egy miniszteri rendelettel idén februárban hozott döntést a szlovák szaktárca. A döntés alapján 55 szlovákiai település vasútállomására helyeznek ki magyar – illetve egy esetben ruszin – nyelvű helységnévtáblát a szlovák mellé. A mostani táblakihelyezés az első látható eredménye annak az évek óta tartó küzdelemnek, amelyet különböző felvidéki magyar szervezetek folytatnak a közlekedési kétnyelvűség megvalósítása érdekében Szlovákiában. Érsek Árpád a dunaszerdahelyi vasútállomáson tartott ünnepélyes táblaleplezésen rámutatott: a magyar nyelvű táblák kihelyezése annak köszönhető, hogy az ezzel kapcsolatos tervek a kormányprogram részévé váltak. Hozzátette: reményeik szerint a kétnyelvűsítés folyamata folytatódni fog. Szlovákiában a 2011-ben módosított kisebbségi nyelvhasználati törvény lehetővé teszi, hogy a legalább 20 százaléknyi nemzetiségi lakossággal rendelkező településeken a vasútállomások megnevezései feltüntethetők legyenek a kisebbség nyelvén is. A jogszabály módosításakor azonban nem gondoskodtak a

szükséges jogharmonizációról, így annak a vasúti közlekedésről szóló törvénynek a módosításáról sem, amely nem számol a vasútállomások idegen nyelvű megjelölésével, amire hivatkozva a szlovák vasúttársaság sokáig megtagadta az ilyen táblák kihelyezésére vonatkozó kéréseket. A kisebbségi nyelvű táblák kihelyezésére így most is csupán egy – hosszabb távú jogbiztonságot nem teremtő – miniszteri rendelet alapján került sor. Ezen felül az is gondot jelent, hogy a rendelet csak az önálló egységnek számító vasútállomásokról rendelkezik, a kisebb, de jelentős számú vasúti megállóhelyeken azonban nem teszi lehetővé a kisebbségi nyelvű táblák kihelyezését. A közlekedésügyi miniszter magyar újságíróknak nyilatkozva egy kérdésre válaszolva elmondta: bízik abban, hogy a vonatkozó törvényi háttérrel is hamarosan pontosítják. A közlekedési kétnyelvűség megvalósítása, s ezen belül a vasúti feliratok kétnyelvűsítése érdekében mintegy öt éve kezdtek erőteljes kampányba felvidéki magyar civil szervezetek és a Magyar Közösség Pártja (MKP). A kampány során egyebek mellett táblakihelyezési gerillaakciókra is sort kerítettek, ezeket a táblákat azonban – a magánterületen elhelyezetteket leszámítva – a vasúti társaság leszerelte. A felvidéki magyar párt tavaly szeptemberben a kétnyelvű közlekedési tájékoztatás gyakorlati megvalósítását célzó javaslatokat is küldött a szlovák közlekedési tárca vezetőjének, aki a Most-Híd vegyespárt jelöltjeként került a kormányba. Óry Péter, az MKP Országos Tanácsának elnöke a magyar nyelvű táblák kihelyezéséről az MTI-nek azt mondta: ezt egy olyan pozitív irányba tett lépésként értékelik, amely egy folyamat kezdete kell hogy legyen. Rámutatott: a táblák mostani kihelyezése eddig nem párosult a törvényi háttér megváltoztatásával, amit mindenképpen rendezni kell. Hangsúlyozta: az MKP és a civil szervezetek a közlekedési kétnyelvűség átfogó megvalósítását tűzték ki célul, mert annak lehet identitásmegőrző és erősítő hatása a felvidéki magyarok körében. „A magyarok által lakott területeken nem ötven vagy hatvan tábla van, hanem több ezer” – mutatott rá Óry Péter, megjegyezve: a teljes körű közlekedési kétnyelvűség jelenléte Európa országaiban nem kivétel, hanem gyakorlat.

180.000 szerb-magyar kettős állampolgár van

Mintegy 180.000 szerbiai állampolgár vette fel eddig a magyar állampolgárságot – közölte Babity János szabadkai magyar főkonzul az Újvidéki Rádióknak adott interjújában. Babity János a Hangadó szerda című műsor vendégeként elmondta, a vajdasági magyar közösség jelentős hányada rendelkezik már magyar állampolgársággal. Országos szinten 180 ezer főről beszélhetünk, tette hozzá. „Mindennek nyomán csökken ugyan az állampolgárságot igénylők száma, de a folyamat nem zárult le. Ugyanakkor a kettős állampolgároknak adminisztratív kötelezettségei is vannak” – mutatott rá Babity, aki utalt arra, hogy az anyakönyvi események bejelentését sok esetben elmulasztják a határon túl élő magyar állampolgárok. A főkonzul hangsúlyozta, nem lát olyan területet a magyar-magyar kapcsolatok terén, ahol ne lenne felfedezhető a közeledés motívuma. Arról is szólt, hogy

Szerbia és Magyarország politikai kapcsolatai soha nem voltak ilyen jók, ezen a síkon pedig több olyan programot lehet megvalósítani, mint amilyen a Prosperitati Alapítvány ügye. Babity János elmondta, hogy a gazdasági támogatási rendszerben közvetlenül nem vesznek részt, indirekt módon azonban igen. Emellett további üzleti alapú, külgazdasági tevékenységet folytatnak, amihez két éve kiépült az intézményrendszer is. Ennek részeként arra kívánják felhívni a figyelmet, hogy Vajdaságban a magyarországihoz hasonlóak az üzleti feltételek.

Sikeresek voltak Magyar Levente magyar gazdaságfejlesztést népszerűsítő körútjai Kárpátalján

Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyminisztérium gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkára sikeresnek ítéli a magyar kormány kárpátaljai magyar vállalkozásoknak nyújtott gazdaságfejlesztési támogatását népszerűsítő, pénteken záruló három körútját, amelyek során a Magyarországgal szomszédos ukrajnai megye mintegy 40 településén közel háromezer magyar vállalkozóval találkozott. Az egy hónapon belül harmadik hivatalos kárpátaljai látogatásának mezőkaszonyi állomásán Magyar Levente az MTI-nek nyilatkozva elmondta: „Mindenképpen sikeresnek tekintem a magyar kormány által az Egén Ede Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Program keretében kárpátaljai magyar vállalkozásoknak idén nyújtott gazdaságfejlesztési támogatásokat ismertető és népszerűsítő három kárpátaljai körutamat, amelyek során mintegy 40 településen közel háromezer magyar vállalkozóval találkoztam”. Nagyon fontosnak nevezte, hogy személyes jelenlétével is igyekezett növelni a bizalmat a kárpátaljai magyar vállalkozókban, akik történelmi okokból eleve szkeptikusan viszonyulnak minden olyan ígérethez, amely államtól érkezik. „Úgy érzem, sikerült meggyőzőnöm a kárpátaljai magyar embereket arról, hogy ezúttal éljenek bátran a magyar állam által számukra nyújtott lehetőségekkel, és minél többen nyújtsák be a pályázataikat, mert – a szabályokat betartva – jó eséllyel nyerni fognak” – hangsúlyozta. Megjegyezte, a bizalomépítéshez jó alapul szolgált a gazdaságfejlesztési program múlt évi első szakasza, amikor a kárpátaljai magyar pályázók 97 százaléka, több mint ezer vállalkozás jutott vissza nem térítendő támogatáshoz több mint kétmilliárd forintnyi összértékben, s a földnevesítéshez nyújtott támogatásból összesen mintegy 14 ezer kárpátaljai magyar részesült. Az államtitkár kiemelte: azt reméli, hogy a lehetőségekről tájékoztató látogatásainak is köszönhetően idén eléri, vagy akár meg is haladja a 20 ezret azoknak a kárpátaljai magyar családoknak a száma, amelyek közvetlenül vagy közvetve részesülnek a magyar kormány Kárpátaljának nyújtott gazdaságfejlesztési támogatásaiból. Magyar Levente pénteken a Beregszászi járás tíz településén tartott és tart lakossági fórumokat a gazdaságfejlesztési támogatások igényelhetőségével kapcsolatban. Az államtitkár csütörtökön Huszton az MTI-nek

nyilatkozva azt mondta: „A magyar kormány által a kárpátaljai magyarságnak nyújtott, minden korábbinál jelentősebb gazdaságfejlesztési támogatás legfőbb célja, hogy a szülőföldjén tartsa a közösséget, helyben segítse elő a magyar családok megélhetését, boldogulását.” „Azt szeretnénk, ha a gazdaságfejlesztési program révén a kárpátaljai magyarok megfelelő egzisztenciális lehetőségekhez jutnának, és nem kellene külföldi munkavállalás miatt elhagyni a szülőföldjüket, vagy ha már elmentek, szeretnénk őket megszólítani és hazacsábítani” – tette hozzá.

Brenzovics László: Kisszelmenc története a kárpátaljai magyarság múltjának fontos része

A kárpátaljai magyarság 20. századi történetének egyik legfontosabb összefoglalójaként beszélt Zelei Miklós A kettézárt falu című munkájáról a mű harmadik, javított, bővített kiadásának szombati bemutatóján Brenzovics László. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke a 24. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon hangsúlyozta: a Trianont követő évtizedekben rendkívül abszurd és tragikus volt a kárpátaljai magyarok sorsa, hiszen már az első világháború után is csak stratégiai indokok alapján, a gazdasági és az emberi szempontokat figyelmen kívül hagyva húzták meg a határokat. Hozzátette: a második világháború végén tovább romlott a helyzet, következett a magyarok megtizedelése, a Szovjetunióhoz került Kisszelmenc lakói számára pedig „sokkal közelebb volt Vlagyivosztk, mint Nagyszelmenc” a csehszlovák határ túloldalán. Brenzovics László hangsúlyozta: korántsem egyedi a kettévágott település esete, hiszen a Tisza mentén tíznél több falu részeit vágja el egymástól a román-ukrán határ. Megjegyezte, hogy negyedszázaddal ezelőtt se Európa, se Szlovákia, se Ukrajna számára nem volt természetes, hogy helyre kell tenni „ezt a gazemberséget”. Zelei Miklós, a mű szerzője arról beszélt: az 1990-es évek elején hallott először Szelmencről, amelyet a második világháború után kettévágott a nyugatabbra csúszó csehszlovák-szovjet államhatár; ekkor fogalmazódott meg benne a gondolat, hogy a témával foglalkoznia kell, és 2000-ben jelent meg munkájának első változata. Mint mondta, számára is feladvány, hogy szociográfiát vagy dokumentumregényt írt, a lényeg azonban sokkal inkább az, hogy az összesen is csak alig ezer lelkes közösség példáján keresztül megláthatjuk Közép-Európa huszadik századi történetének számos probléma-csomópontját.

